

Dia: dv 5 de febrer de 2021

Sessió 2

Tema: INTRODUCCIÓ GENERAL

INTRODUCCIÓ GENERAL A L'EVANGELI SEGONS SANT JOAN

Per què llegir la Bíblia?

La Bíblia ens parla de la relació de Déu i l'ésser humà, de l'allunyament del segon respecte al primer, com a conseqüència del pecat original, perquè l'ésser humà no va confiar i obeir Déu. Aquesta situació es reverteix amb la vida, mort i resurrecció de Jesús.

Al llarg de la Bíblia trobem present la Paraula de Déu i llegir-la suposa un retrobament amb Déu, tal com es produeix en altres àmbits de la vida cristiana. Reconciliar-nos amb la Paraula de Déu, de fet, significa retrobar-nos amb el seu Amor i rebre i poder ser testimonis de la seva Llum, possibilitant que el seu Esperit arrel·li en nosaltres.

Els textos bíblics també ens donen a conèixer a Déu i les seves característiques i poders (l'amor, la misericòrdia, la justícia, etc.).

Com llegir la Bíblia?

- Entenem que els textos de la Bíblia transmeten un missatge coherent i íntegre:

“En efecte, «la finalitat principal de l'economia de l'Antic Testament era preparar la vinguda de Crist, redemptor universal». «Encara que contenen elements imperfectes i passatgers», els llibres de l'Antic Testament testimonien tota la divina pedagogia de l'amor salvífic de Déu (Catecisme de l'Església Catòlica, 122)”

“[Els evangelis] ens ofereixen la veritat definitiva de la Revelació divina. El seu objecte central és Jesucrist, el Fill de Déu encarnat, les seves obres, els seus ensenyaments, la seva passió i la seva glorificació, així com els començaments de la seva Església sota l'acció de l'Esperit Sant (Catecisme de l'Església Catòlica, 124)”

“L'Església, ja en els temps apostòlics, i després constantment en la seva tradició, va mostrar la unitat del pla diví en els dos Testaments gràcies a la tipologia. Aquesta reconeix, en les obres de Déu en l'Antiga Aliança, prefiguracions del que Déu realitzarà en la plenitud dels temps en la persona del seu Fill encarnat (Catecisme de l'Església Catòlica, 128)”

- Cal comprendre el text, el context i el pretext:

“Per descobrir la intenció dels autors sagrats cal tenir en compte les condicions del seu temps i de la seva cultura, els «gèneres literaris» usats en aquella època, les maneres de sentir, de parlar i de narrar en aquell temps. «Doncs la veritat es presenta i s'enuncia de manera diversa en obres de diversa índole històrica, en llibres profètics o poètics, o en altres gèneres literaris» (Catecisme de l'Església Catòlica, 110)”

- Cal llegir-la a la llum de l'Esperit Sant:

“Però, com que la Sagrada Escriptura és inspirada, hi ha un altre principi de la recta interpretació, no menys important que el precedent, i sense el qual l'Escriptura seria lletra morta: «L'Escriptura s'ha de llegir i interpretar amb el mateix Esperit amb el qual va ser escrita» (Catecisme de l'Església Catòlica, 111)”

- La lectura s'ha d'encarnar en la vida de cada cristià:

“[els textos bíblics si no transformen] la vida del cristià queden com a lletra morta. La veritable lectura i meditació de la Bíblia ha d'encendre la caritat i santedat en cada cor. Si no ens porta a la pràctica de les virtuts, la mateixa lectura de la Bíblia ens condemna, perquè obrem contra la voluntat divina coneixent-la clarament (¿Por qué leer la Biblia y cómo hacerlo? Catholic.net. Disponible a: <https://es.catholic.net/op/articulos/63147/por-que-leer-la-biblia-y-como-hacerlo.html#modal>)”

Estructura de la Bíblia

Llibres de l'Antic Testament

Pentateuc

Gènesi

Èxode

Levític

Nombres

Deuteronomi

Llibres històrics

Josué

Jutges

Rut

I-II Samuel

I-II Reis

I-II Paralipòmens o Cròniques

Esdres i Nehemies

I dels Macabeus

II dels Macabeus

Llibres poètics i sapiencials

Tòbit

Judit

Ester

Job

Salms

Proverbis

Eclesiastés

Càntic dels Càntics

Saviesa

Eclesiàstic

Profetes majors

Isaïes

Jeremies

Lamentacions

Baruc

Ezequiel

Daniel

Profetes menors

Osees

Joel

Amós

Abdies

Jonàs

Miquees

Nahum

Habacuc

Sofonies

Ageu

Zacaries

Malaquies

Llibres del Nou Testament

Evangelis

Evangelí segons sant Mateu

Evangelí segons sant Marc

Evangelí segons sant Lluc

Evangelí segons sant Joan

Actes dels Apòstols

Epístoles de Sant Pau

Epístola als Romans

I Epístola als Corintis

II Epístola als Corintis

Epístola als Gàlates

Epístola als Efesis

Epístola als Filipencs

Epístola als Colossencs

I Epístola als Telassonicencs

II Epístola als Telassonicencs

I Epístola a Timoteu

II Epístola a Timoteu

Epístola a Titus

Epístola a Filemó

Epístola als Hebreus

Epístoles Catòliques

Epístola de Sant Jaume

I Epístola de Sant Pere

II Epístola de Sant Pere

I Epístola de Sant Joan

II Epístola de Sant Joan

III Epístola de Sant Joan

Epístola de Sant Judes

Apocalipsi

Introducció a l'Evangeli de Sant Joan

L'Evangeli segons Sant Joan ocupa la quarta posició dels evangelis del Nou Testament. El text narra la vida de Jesús, la Paraula de Déu fet home, des del seu baptisme amb Joan el Baptista, fins a la seva resurrecció.

Datació i autoria

La tradició apostòlica atribueix l'autoria del text a Joan l'Apòstol. Des d'una anàlisi historicista es considera que el text va ser escrit, en la major part, pel mateix Joan o pel seu cercle més pròxim, tot redactant els ensenyaments del mateix apòstol. El text va ser escrit cap a l'any 90 d. C. L'Evangeli segons Sant Marc va ser escrit entre el de 68 i el 73 d.C, l'Evangeli segons Sant Mateu entre el 70 i el 100 d. C i l'Evangeli segons Sant Lluc entre el 80 i el 100 d. C.

Estructura de l'Evangeli

- Pròleg (1:1-1:18)
- Primera part. Discussions, diàlegs i signes prodigiosos de Jesús (1:19-12:50)
- Segona part. Passió, mort i resurrecció de Jesús (13:1-21:25)

Comparativa amb els tres evangelis sinòptics

- Llenguatge més simbòlic i místic que la resta d'evangelis, tot i que utilitza un vocabulari i gramàtica senzilla.
- Joan no inclou episodis de la vida de Jesús que apareixen en els altres evangelis com: naixement i transfiguració de Jesús, agonia al Getsemaní, l'últim Sopar, etc.
- El recurs literari més important que utilitzen els evangelis sinòptics és la paràbola. Tot i que Sant Joan empra aquest recurs, és menys present i prefereix expressar les paraules de Jesús a través de llargs discursos.

Context històric

- Sant Joan va néixer a principis del segle I a la població de Betsaida, a Palestina, una vila pròxima a la Nazaret natal de Jesús.
- La ciutat principal de Palestina, que estava sota el control dels romans des del 64 aC, era Jerusalem (Judea). Gran part de la missió de Jesús i els seus deixebles va tenir lloc en aquest territori, així com a Galilea.
- Els romans respectaven la religió jueva i algunes lleis autòctones. Amb tot, els jueus depenien políticament de Roma i havien de pagar impostos a les autoritats imperials.
- L'economia de la societat jueva es basava en l'agricultura, la ramaderia i la pesca.
- La societat jueva era teocràtica i el temple de Jerusalem era el centre de la vida religiosa del poble jueu. Les festes més importants eren la Pasqua (rememoració de l'alliberament d'Egipte), Pentecosta (cinquanta dies després de la Pasqua i ofertori de les primícies de la collita del gra), Festa dels Tabernacles (rememoració dels 40 anys en el desert durant l'Èxode) i el Dia de l'Expiació (Yom Kipur).
- Les pràctiques religioses jueves més rellevants, més enllà del culte en el temple, era la circumcisió i el respecte al Sàbat.
- El poble de Samaria tenia el mateix origen que els jueus, però el poble hebreu els considerava impurs perquè s'havien barrejat amb altres poblacions. Entre els dos pobles existia tensions i rivalitat.

Testimoni de la Llum del món

- ☐ “Us anunciem allò que existia des del principi, allò que hem sentit, que hem vist amb els nostres ulls, que hem contemplat, que hem tocat amb les nostres mans. Us parlem de la Paraula de la vida, ja que la vida s'ha manifestat: nosaltres l'hem vista i en donem testimoni, i us anunciem el qui és la vida eterna, el qui estava amb el Pare i se'ns ha manifestat. A vosaltres, doncs, us anunciem allò que hem vist i sentit, perquè també vosaltres estigueu en comunió amb nosaltres, que tenim comunió amb el Pare i amb el seu Fill Jesucrist. I escrivim tot això perquè la nostra joia sigui completa (Primera Carta de Joan, 1:1-4)”

- ☐ “El qui ho veié en dona testimoni, i el seu testimoni és digne de fe. Ell mateix sap que diu la veritat, perquè també vosaltres cregueu (Evangeli segons Sant Joan, 19:35)”
- ☐ “Nosaltres donem testimoni d’allò que hem contemplat: el Pare ha enviat el Fill com a salvador del món (Primera Carta de Joan, 4: 14)”

Dels primers deixebles de Jesús

- ☐ “Tot caminant vora el llac de Galilea, veié dos germans, Simó, l’anomenat Pere, i el seu germà Andreu, que tiraven les xarxes a l’aigua. Eren pescadors. Jesús els digué:

—Veniu amb mi i us faré pescadors d’homes.

Els immediatament deixaren les xarxes i el van seguir.

Una mica més enllà veié altres dos germans, Jaume, fill de Zebedeu, i el seu germà Joan. Eren a la barca amb Zebedeu, el seu pare, repassant les xarxes, i Jesús els va cridar. Els immediatament deixaren la barca i el pare i el van seguir (Evangeli segons Sant Mateu, 4:21)”

- ☐ “No m’heu escollit vosaltres a mi, sinó que jo us he escollit a vosaltres (Evangeli segons Sant Joan, 15:16)”

Del caràcter i cultura de Joan

- ☐ “Va enviar missatgers davant seu, i ells, tot caminant, entraren en un poble de samaritans per preparar la seva arribada. Però no el volgueren acollir, perquè ell s’encaminava a Jerusalem. En veure-ho, els deixebles Jaume i Joan van dir-li:

—Senyor, vols que diguem que baixi foc del cel i els consumeixi? Però Jesús es girà i els va renyar. I se n’anaren en un altre poble (Evangeli segons Sant Lluc, 9:54)”

- ☐ “Els dotze que va designar són aquests: Simó, a qui donà el nom de Pere; Jaume, fill de Zebedeu, i Joan, germà de Jaume, als quals donà el nom de Boanerges, que vol dir «fills del tro» (Evangeli segons Sant Marc, 3:17)”

- ☐ “Tal com el Pare m’estima, també jo us estimo a vosaltres. Manteniu-vos en el meu amor. Si guardeu els meus manaments, us mantindreu en el meu amor, tal com jo guardo els manaments del meu Pare i em mantinc en el seu amor (Evangeli segons Sant Joan, 15:9-10)”

- ☐ “Ells, veient amb quina valentia parlaven Pere i Joan i adonant-se que eren homes sense cultura ni instrucció, n'estaven estranyats (Fets dels Apòstols, 4:13)”

- ☐ “Un dels deixebles, el qui Jesús estimava, era a taula al costat d'ell (Evangeli segons Sant Joan, 13:23)”

- ☐ “S'estaven vora la creu de Jesús la seva mare i la germana de la seva mare, Maria, muller de Cleofàs, i Maria Magdalena. Quan Jesús veié la seva mare i, al seu costat, el deixeble que ell estimava, digué a la mare:
  - Dona, aquí tens el teu fill.Després digué al deixeble:
  - Aquí tens la teva mare.I d'aleshores ençà el deixeble la va acollir a casa seva (Evangeli segons Sant Joan, 19:26)”

Membre del cercle íntim de Jesús

- ☐ “Arribat a la casa, no va permetre que ningú hi entrés amb ell, fora de Pere, Joan i Jaume (Evangeli segons Sant Lluc, 8:51)”

- ☐ “Sis dies després, Jesús va prendre amb ell Pere, Jaume i Joan, el germà de Jaume, i se'ls endugué a part dalt d'una muntanya alta. Allí es transfigurà davant d'ells: el seu rostre es tornà resplendent com el sol, i els seus vestits, blancs com la llum (Evangeli segons Sant Mateu, 17:1)”

- ☐ “Va arribar el dia dels Àzims en què s'havia de sacrificar l'anyell pasqual. Jesús envià Pere i Joan tot dient-los:
  - Aneu a fer els preparatius perquè puguem menjar el sopar pasqual (Evangeli segons Sant Lluc, 22:7)”

- ☐ “Van arribar en un terreny anomenat Getsemaní, i Jesús digué als seus deixebles:
  - Seieu aquí mentre jo prego.

Va prendre amb ell Pere, Jaume i Joan, i començà a sentir esglai i angoixa (Evangeli segons Sant Marc, 14:32)”

- ☐ “El primer dia de la setmana –el diumenge–, Maria Magdalena se’n va anar al sepulcre de bon matí, quan encara era fosc, i veié que la pedra havia estat tretta de l’entrada del sepulcre. Llavors se’n va anar corrents a trobar Simó Pere i l’altre deixeble, aquell que Jesús estimava, i els diu:

– S’han endut el Senyor fora del sepulcre i no sabem on l’han posat [...] (Evangeli segons Sant Joan, 20:1-2)”

- ☐ Després de tot això, Jesús es va tornar a aparèixer als deixebles vora el llac de Tiberíades. L’aparició va ser d’aquesta manera:

Es trobaven plegats Simó Pere, Tomàs, l’anomenat Bessó, Natanael, de Canà de Galilea, els fills de Zebedeu i dos deixebles més (Evangeli segons Sant Joan, 21:1-2)”

- ☐ “Per això, Jaume, Cefes i Joan, considerats com a columnes, van reconèixer la gràcia que m’ha estat concedida i en senyal de comunió ens donaren la mà, a Bernabé i a mi [Pau], perquè nosaltres anéssim als pagans, i ells, als circumcisos (Gàlates, 2:9)”

Testimoni de Joan Baptista *(Mt 3,1-12; Mc 1,2-8; Lc 3,15-17)*

Aquest és el testimoni que Joan va donar quan els jueus li enviaren sacerdots i levites

des de Jerusalem a interrogar-lo. Li preguntaren:

– Qui ets, tu?

Ell no es va negar a respondre i confessà clarament:

– Jo no sóc el Messies.

Els li preguntaren:

– Qui ets, doncs? Elies?

Els respon:

– No el sóc.

– Ets el Profeta?

Respongué:

– No.

Llavors li digueren:

– Doncs qui ets, tu? Què hem de respondre als qui ens han enviat? Què dius de tu mateix?

Ell va declarar:

– *Sóc la veu d'un que crida en el desert: Adreceu el camí del Senyor.* Així ho va dir el profeta Isaïes.

Alguns dels enviats, que eren dels fariseus, li van fer aquesta altra pregunta:

– Per què bateges, doncs, si no ets el Messies, ni Elies, ni el Profeta?

Joan els respongué:

– Jo batejo només amb aigua; però enmig vostre hi ha el qui vosaltres no coneixeu, el qui ve després de mi, i jo no sóc digne ni de deslligar-li les corretges de les sandàlies.

Això va passar a Betània, a l'altra banda del Jordà, on Joan batejava.

Comentari de text:

1. Què explica aquest text?
2. Qui és Joan el Baptista?
3. Qui és Jesús? Per què és important per a nosaltres?
4. Qui ets tu, en relació a Jesús? Qui som nosaltres, en relació a Jesús?